KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 35 (1039) Reede, 4. detsember 1981 XXXIII aastakäik

TPI XXIV AVK 1981

MEIST ENDIST SÕLTUB EDASIMINEK

◆ ELKNÜ TPI Komitee aruande esitas URMAS HIIRE ◆

Aruandeperioodil 1979. a. oktoobrist kuni 1981. a. novembrini on meie komsomolikomitee ja -organisatsioon püüdnud anda oma osa TPI parteiorganisatsiooni ja rektoraadi abistamiseks instituudi ees seisvate ülesannete lahendamiseks.

Meie konverents ei pea saama niivõrd positiivsete kokkuvõtete tegemise kohaks, kuivõrd tõsiseks aruteluks meie puudustest ja vigadest ning sügavaks mõttevahetuseks komsomolitöö edasise täiustamise ja eelseisvate ülesannete lahendamise üle. On ju meie organisatsioon väga arvukas ja see, missuguste mälestustega me lahkume viiendalt kursuselt, on meie enda teha. Meist endist sõltub kõikide meie toimingute ja õpingute efektiivsus. Selleks on aga eelkõige vaja osata võtta eeskuju positiivsest, mis meie ümber sünnib, on vaja õppida ebameeldivatest kogemustest ning tuleb mõelda, otsida ja leida võimalusi ka traditsiooniliste ürituste kvaliteedi tõstmiseks, sest muidu hääbub ka kõige toredam, aastaid kestnud tava.

5425 JA 4980

1981. a. 1. novembri seisuga on TPI komsomoliorganisatsioonis arvel 4980 liiget. Üliõpilaste koguarv on 5425, järelikult 93,2% üliõpilastest on kommunistlikud noored. Oleme kaugel mõttest vastuvõttu forsseerida, kuid arvestades soliidset kasvubaasi, võime sihikindla ja hästi läbimõeldud tööga mittekommunistlike noorte hulgas vastuvõttu tunduvalt suurendada. Vast valitud komsomolibüroodel tuleks oma tegevuse planeerimisel arvestada, et komnoorte arvu suurendamise ekstensiivsed võimalused on ammendatud, sest järgnevatel aastatel vastuvõtt I kursusele ei suurene.

Komsomol on alati olnud heaks ühiskondliku tegevuse kooliks, partei poliitika toetajaks ning järelkasvu allikaks. Praegu on meil 41 üliõpilast NLKP liikmed või liikmekandidaadid. Paljud nendest kuuluvad meie komsomoliorganisatsiooni juhtiva kaadri hulka.

Vaadates meie **TEADUSKONDADE KOMSOMOLIORGANISATSIOONE**, peab märkima, et arvulised suurused kõiguvad vähe. Instituudi kogu komsomolipere töö efektiivsus tervikuna sõltub aga iga üksiku teaduskonna tegevuse korraldusest.

Vaatleksime järgnevalt seda, mismoodi on teaduskonnad nii oma õpingutes kui ka ühiskondlikus tegevuses tulevikule mõelnud. Hindamise aluseks võtame õppimise, koostöö teaduskonna teiste ühiskondlike organisatsioonidega, teaduskonna ürituste organiseerimise, osavõtu instituudi ürituste organiseerimisest ja nendes osalemise.

Esimesele kohale tuleb vaieldamatult **majandusteaduskond**. Kommunistlikke noori 857, õppeedukus stabiilne. Koostöö teaduskonna juhtkonnaga, eriti dekanaadiga väga hea. Lisame siia juurde toredasti läbiviidud tekliõhtu ja ka fakti, et eelmise aasta vastlapäeva ürituse organiseerimise põhiraskus oli just majandusteaduskonna komsomolibürool.

Järgneb **keemiateaduskond**, väikseim kõigist teistest. ÜLKNÜ liikmete arv 564. Õppeedukus aruandeperioodil tõusis ligikaudu protsendi võrra. Ka siin on komsomolibüroo koostööd teiste ühiskondlike organisatsioonidega teaduskonna juhtkond positiivselt ära märkinud.

Edasi **ehitusteaduskond**. Kommunistlike noorte arv 860, suurim teaduskonnaorganisatsioon. Õppeedukus aruandeajal veidi langenud. Koostöö teaduskonna ühiskondlike organisatsioonidega pole halb, kuid üht-teist on siin veel ära teha ja võimalustest ei paista puudu tulevat. Toredaks traditsiooniks on iga-aastane mälumäng.

Mehaanikateaduskonna komsomoliorganisatsioonis on 804 ÜLKNÜ liiget. Õppeedukus on jäänud praktiliselt samaks. Ka koostöös teiste ühiskondlike organisatsioonidega annab veel mõndagi parandada.

Energeetikateaduskonna komsomoliorganisatsioon oma 811-liikmelise komsomoliperega on suutnud aruandeperoodil õppeedukust tõsta. Nii mõnelgi alal on edasiminek võrreldes eelmise aruandeajaga olnud märgatav.

Viimase aja murelapseks on **automaatikud**. Kommunistlikke noori 762, õppeedukuse langus 1 protsent. Büroo koostöö dekanaadiga ja büroo enda töö vajab reorganiseerimist. Loodame, et uus ja suhteliselt noor büroo saab sellega hakkama.

Murettekitav on

VÄLJALANGEVUS.

Umbes kolmandik päevasesse osakonda igal aastal vastu võetavaist tudengeist oli eelmisel viisaastakul sunnitud instituudist enne õiget aega lahkuma. Viimastel aastatel on väljalangevus vähenenud, kuid probleem jääb.

Õppeedukuse tõstmisel ja väljalangevuse vähendamisel on komsomoliorganisatsioonil palju ära teha. Teadmisi omandab igaüks ise ja iseenda jaoks. Pahatihti ei taheta sellest aru saada. Võime küsida, kus olid kaaslased, kui kellelgi hakkas tekkima väljalangemise oht. Selline situatsioon ei teki üleöö. Tavaliselt eelnevad eksmatrikuleerimisele põhjuseta puudumised, väljakutsed dekanaati, tegemata kursusetööd ja arvestused. Suuremalt jaolt on see tahtejõuetus ja laiskus. Eriti drastiline on olukord nendes õpperühmades, kus rühma komsorg ise ei suuda õppetööga toime tulla. See on juba tõsine signaal teaduskonna komsomolibüroole. Kuid koosolekuid, kus õpperühm või teaduskonna komsomolibüroo neid probleeme arutaks, on vähe. Ja üksnes suure hulga puudumiste nentimisest ei piisa, tarvis on sõnadest tegudeni jõuda.

Tähtsat osa üliõpilaste erialasel ettevalmistamisel etendab **Üliõpilaste Teaduslik Ühing**. ÜTÜ-s on kõige olulisem see, et kujundatakse üliõpilaste loovat mõtteviisi. Praegu töötavad ÜTÜ ringid rohkem kui 40 kateedri ja uurimislabori juures.

Üheks komitee töö neljast põhisuunast on

TÖÖKASVATUS.

Selle all mõistame hoogtööpäevakuid, suvemalevat, sügisesi koristustöid ja EÜE-t.

Traditsiooniks on sügisesed ja kevadised **hoogtööpäevakud**, millest osavõtt on alati suur olnud ning kasu meie instituudile samuti. **Sügiseste koristustööde** käigus aitame oma šeflusrajooni Paide põldudelt ja mujaltki saaki koristada. Sel aastal olid tööl I kursuse tudengid. Peame seda tõesti õigeks, sest töös õpivad inimesed üksteist palju kiiremini ja paremini tundma kui koolipingis. Lisaks näeb vastsündinud õpperühm ära, kes on väärt järgneva viie aasta jooksul rühma elu juhtima.

Siit koorub välja palve järgmise aasta I kursuse rühmajuhendajatele. Kui õpperühm sõidab kolhoosi, siis ärgu kiirustatagu rühma juhtkonna valimisega. Pahatihti tuleb vaid ankeedi alusel ruttu-ruttu valitud komsorg või rühmavanem juba õige pea välja vahetada. Enne vahetust jõuab aga oskamatu inimene tuua paksu pahandust dekanaadile, komsomolile, rühmale, rühmajuhendajale...

Suhted šeflusrajooniga ei kehti ainult sügisel, vaid aasta läbi. Kindlasti on väga palju kuuldud kuulsast kombainerite rühmast. Kas ei ole see tõeliseks näiteks, et mõlemapoolse hea tahtmise korral võib vastastikku aidata jagu saada suurtest muredest! Tore ja kasulik algatus on tehtud ning loodame, et esimene ei jää viimaseks.

Nüüd **suvemalevast**, mis tegutses meil sel aastal esmakordselt. SÜT-i korralduse muutmist dikteeris fakt, et vaatamata kõikidele pingutustele hiilis suur hulk üliõpilasi siiski suvistest ühiskondlikest töödest kõrvale. Praegu võime nentida, et tänu suvemalevale kõrvalehiilijate protsent vähenes tunduvalt. Lisaks sellele on hea, et nende I kursuse üliõpilaste suviseid töid, kes ei lähe EÜE-sse, koordineerib ainult ELKNÜ TPI Komitee. Tõsi, nii mõndagi tuleb suvemalevas veel parandada ja täiustada, kuid ta õigustab end igal juhul.

TPI tudengid on kaasa löönud ka vabariikliku tähtsusega ehitusobjektidel. Hea näitena võib tuua selle aasta aprillis V. I. Lenini nimelise Kultuuri- ja Spordipalee II järgu ehitamist, kus käis üle 800 meie instituudi tudengi.

Töökasvatuses jääb rääkida veel kõige massilisemast ja populaarsemast töövormist —

EÜE-st.

Võime julgelt öelda, et TPI võtab enda kanda 40—50% malevatööst. Mille alusel me nii ütleme?

* Vaatleme komplekteerimist: 1979. a. 34,6% kõigist malevlastest andis TPI. Praeguseks on see protsent kasvanud 42,2-ni. Seega tõus aruandeperioodil 7,6%. Samal ajal on EÜE liikmeskond 1979. a. võrreldes kasvanud kõigest 0,97%.

* Meistrid saadakse peaaegu täielikult TPI-st ja sellest sõltub juba malevasuve kordaminek.

* TPI komplekteerib umbes kolmandiku komandöridest ja komissaridest.

* Rühmajuhtidele korraldatakse meil õppusi, kus õpivad ka teiste kõrgkoolide üliõpilased.

Seega selgub, et TPI komsomoliorganisatsiooni tööst sõltub suurel määral kogu malevasuve õnnestumine.

Kõikide nende arvude kõrval on probleeme. Näiteks võetakse malevaperfosid välja tunduvalt rohkem, kui malevasse minejaid on. Siit ka komplekteerimistähtaegadest kinnipidamise probleem. Kui meil on plaan näiteks 900, siis välja võetakse tingimata üle 1000 perfo, ja siis läheb ootamiseks, kui palju ja millal need laekuvad. Seda ei tea keegi, ka need ise mitte, kes perfod välja võtnud.

Lugupeetud tudengid! Planeerigem oma suvi juba varakult, tehkem oma praktikaaeg ja malevavõimalused juba varem endale selgeks. Sellega säästate kateedrite ja komsomolikomitee EÜE sektori aega, vaeva ja närve.

On ju võimalik töötada ka ainult üks kuu, suvemalevas.

Nimetades musti jõuke, partisane ja taidlust, jätkuks juttu EÜE-st veel pikalt. Kuid need probleemid pole ainuüksi TPI-s lahendatavad, vaid nõuavad tõsiseid pingutusi ka EÜE Kesktaabilt.

EÜE on olnud ja jääb edaspidigi vaatamata kõigile oma

Järgneb 2. lk.

KES KUS MIS

RAHVAMALEVLASTE KOOSOLEK

25. novembril toimus aulas kuue teaduskonna rahvamalevlaste koosolek-õppus. Avas õppeprorektor, TPI rahvamaleva komandör V. Mikkal.

Õiguskorra kaitsest, ENSV Ülemnõukogu Presidiumi seadlustest ja nõukogude kriminaalõigusest tegi lühikese ülevaate TPI jurist T. Ligi.

Rahvamalevlaste praktilisest tegevusest õiguskorra kindlustamisel rääkis Oktoobri Rajooni Siseasjade Osakonna töötaja O. Nugis.

Lühiinformatsiooni instituudi rahvamaleva tööst andis TPI rahvamaleva staabiülem A. Allekand.

ALGAB UUS LOENGUTSÜKKEL. JÄLGIGE REKLAAMI!

KÄITUMISKULTUUR JA ISIKSUS

9. dets. Inimese iseloom ja käitumine.
16. dets. Enesekasvatus ja esteetiline kasvatus.
3. veebr. Rõivastus, kosmeetika, hügieen.
10. veebr. Kehaholak. Tervitamine ja esitlemine.
24. veebr. Keelekultuur ja vestlus.
3. märts. Kuidas kältuda ühiselamus.
17. märts. Suitsetamisest.
24. märts. Lauakombed.
7. aprill. Õpime õigesti joema.
21. aprill. Külastused ja kingitused.
28. aprill. Käitumine ametiasutustes ja avalikes kohtades.
5. mai. Käitumisest kohvikus, restoranis ja sööklas.
12. mai. Matkamine ja suhtumine loodusesse.
19. mai. Käitumine perekonnas.

Kõik loengud algavad kell 17.00. Lektor moekunstnik Ina Aasamaa.

MÕNI SÕNA RAAMATUKLUBIST

Kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta. Mälestuste järjekestvus on elujõulise kultuuri eeltingimus.

Need tõeterad peaksid olema juhtnõutideks meie arglaskelduste kaleidoskoopilises labürindis.

TPI raamatuklubi on oma programmi koostamisel püüdnud silmas pidada just kultuuriloolist rõhuasetust. Tänapäeva kultuurisündmuste ja -saavutuste juured, eelmängud ja võitlused peituvad aastate hämaruses. Neid teades ja tunnetades rikastame oma vaimu-, tunde- ja tegutsemisjõudu.

30. novembril oli TPI raamatuklubi järjekordne lossiõhtu, pühendatud eesti rahvakirjaniku Betti Alveri 75. sünnipäevale. Poetessiga ühest põlvkonnast kirjandusloolane Nigol Andresen avas elutarkuse võtmega sügavalt ja mõtlemapanevalt Betti Alveri loomingulise portree, tema loomingu seosed ajastute ja inimestega. Seda täiendas isiklike kogude põhjal koostatud väljapanek nn. «arbujate» fotodest ja teoste originaalväljaannetest. Nooremale põlvkonnale müstiline sõna «arbujad» avanes elamuslikult Kersti Kreismanni, Priit Pedajase ja Juhan Viidingu läbituunetatud ja mõtestatud luuleesitustes.

Õhtu andis impulsi mõtlemiseks. Miks tulukene tulsuõõde kestel ei kustunud, ei kustu laimestel? (B. Alver. Tähetund. Tln., lk. 5)

DAISY EEK

RAAMATUSÕPRADE KLUBI TP

MEIST ENDIST SÕLTUB EDASIMINEK

TPI XXIV AVK 1981

Algus 1. lk.

probleemidele kohaks, kus on võimalik õppida töötama, tööd organiseerima ja inimestega suhtlema. EÜE on tudengielu üks tahke, milleta kõrgkool jääks poolikuks. Kui EÜE-st maha arvata tema probleemid, rõõmud ja mured, ega ta siis olekski enam EÜE. Edasiminek toimub siiski ainult sel juhul, kui me kõik võitleme selle eest.

IDEOLOOGIATÖÖ

NLKP Keskkomitee otsuses «Ideoloogiatöö ja poliitilise kasvatustöö edasisest parendamisest» suunati propagandaaktiivi ja ideoloogiaasutuste tähelepanu järgmistele põhipunktidele: * tagada propaganda ja agitatsiooni kõrge tase; * tõhustada propaganda ja agitatsiooni konkreetsust, tema sidet eluga ning majanduslike ja poliitiliste ülesannete lahendamisega; * arendada propaganda ja agitatsiooni ründavat iseloomu.

Ka NLKP XXVI kongressil vastuvõetud otsused kinnitavad ideoloogiatöö nimetatud põhisuundade ajakohasust. Käesoleval aastal on meiegi üliõpilaste huvi keskpunktis olnud partei suurfoorumi otsuste tundmaõppimine ja nende arutelu.

Juba aastaid viiakse meie instituudis samuti nagu teistes-ki kõrgkoolides läbi leninliku ja ühiskondlik-poliitilise praktika arvestust. Tehakse kokkuvõtteid, mil määral oleme omandanud marksismi-leninismi aluseid ja kuidas rakendame neid oma igapäevases tegevuses. Meie elus on kõik aspektid omavahel seotud, ja just ÜPP ja leninliku arvestuse puhul näeme seda väga selgesti: on ju õppetöö, komsomolitöö, sport jmt. ühendatud tuhandete niidikestega ning võimatu on ette kujutada üksköik missugust töölõiku lahus ühiskondlikest organisatsioonidest ja üldse ühiskondlikust tegevusest.

Ma ei taha väita, et kehtiv leninliku arvestuse ja ÜPP läbiviimise kord ja arvestus oleksid ideaalsed. Ei. Paljudele tundub see kõik liiga keeruline, teistele liiga formaalne. Täiustusi ja parandusi püüame siin sisse viia ja võib-olla on parem, kui iga teaduskond arvestaks oma spetsiifikat nii stiimulites, huvitatuses kui premeerimises.

Üliõpilaste osalemine ühiskondlike erialade teaduskonnas (ÜET) on ÜPP koostisosaks, konkreetse ühiskondliku eriala omandamine aga kaaluka komsomoliülesande täitmiseks. Tulevikus peaks komsomolikomitee rohkem kasutama selle teaduskonna võimalusi komsomoliaktiivi õpetamiseks ja kasvatamiseks. Praegu on nimetatud teaduskonnas avarad võimalused üliõpilaste osavõtuks ühiskondlik-poliitilistest ja sotsiaalkultuurilistest üritustest.

Ideoloogiatöös oluline on komsomoliprožektori väljaandmine. Selle lehe kaudu leiab kiiret kajastamist iga muudatus meie elus, iga sündmus, iga töölõik. See on ka relv võitluses väärnähtustega. Möödunud aruandeperioodil võib küll täheldada nihet paremuse poole, kuid komsomoliprožektori pidevat väljaandmist on siiski vähe.

Kultuurielu korraldamisel on vaieldamatuks autoriteediks

ÜLIÕPILASKLUBI.

Kõiki neid üritusi, mida aruandeajal organiseeritud, ei jõua muidugi üles lugeda. Võib nimetada RSP kultuuriprogrammi, semestrite avaballe, rahvusvahelise üliõpilaspäeva tähistamist. Traditsiooniks on muutunud teaduskondade õhtud tudengilossis. Soovida jääb vaid, et need õhtud kujutaksid endast midagi enamat kui tantsimist. Eeskavad on viimasel ajal jäänud suhteliselt nõrgaks. Siin on küsimuse lahendamise põhiraskus teaduskondade komsomolibüroodel. Meeldivat vastukaja leidis uus ettevõtmine — vastlapäeva sport Mustamäe nõlvadel ja suur karneval õhtul lossis, kus võis näha nii mõndagi, milleks tudengifantaasia võimeline on.

Mõnedel huvialaklubidel aga on raskusi ürituste ja kaadriga. Selleks, et klubi püsiks elujõus, on tarvis leida pidevalt uusi töövorme ja suundi, sest ühe ja sama kordumine nädalast nädalasse ja kuust kuusse viib huvi languseni. Kui aga järelkasvu ei ole, siis on raske ka taset nõuda.

TPI-s õpib noori ligi 30 eri rahvusest. ELKNÜ TPI Komitee töötab nii, et lähendada eri rahvusest inimesi. Selle töölõigu eest vastutab **välissuhete sektor.** Sõprussidemed on paljude meie maa kõrgkoolidega. Ära võiks märkida Moskva ja Leningradi energeetikainstituute, Riia, Kaunase ja Taškendi polütehnilisi instituute. Lisaks neile on meil sidemed ka vennalike sotsialismimaade kõrgkoolidega: Praha Kõrgem Majanduskool, Praha Polütehniline Instituut, Budapesti Tehnikaülikool. Suhtleme ka Helsingi Kõrgema Tehnikakooliga.

ŠEFLUSTÖÖS

on objektiivseid raskusi rohkem kui mujal. Tehnikakõrgkoolilt on ilmselt mõttetu nõuda mingit noorte pedagoogide või pioneerijuhtide plaani. Nõuab ju pioneerijuhi amet ka pedagoogilisi oskusi ja kogemusi, mida TPI tudengil reeglina ei ole. Kuid meil ei ole põhimõtteliselt puudust tehnikaringide juhendajatest. Kus on aga tegemist tehnikaringiga, seal on kohe raskused ainelise baasiga. Šeflustöö sisukamaks muutmiseks oleks otstarbekas võtta oma käe alla 2—3 kooli 8—10 asemel. Need paar kooli saaksid meilt šefluse korras kõik: tehnikaringid, agitatsiooni, pioneerijuhid. Ja kui nendes koolides on töö korras, siis pärast saadud kogemusi vaatame edasi. Sisutiheda töö seisukohalt on meil piltlikult öeldes lihtsam organiseerida 10 ringi ühes koolis kui igaühes 1 ring. Loodame, et rajoonikomitee meid selle idee teostamisel aitab.

ÜHISELAMUTES

on olukord paaril viimasel aastal tunduvalt paranenud, kuid ei anna põhjust sügavamaks rahuloluks. Umbes pooled või hooajati valdav enamus personaalküsimustest meie komitee istungitel on ühiselamupäritoluga. Eriliselt tõstaksin esile stipipäevi, riiklikke pühasid ja neid öid, millele on eelnenud mingi massiüritus alates teaduskonna õhtutest. Vajalikul määral ei kontrollita lube. Ka selles peitub päris sageli põhjus, miks majas ei ole tihtipeale kõik nii, nagu peab.

Spordisektor on viimasel ajal oma töös veidi tagasi tõmbunud. M. a. toimus küll traditsiooniline rahvusvahelisele üliõpilaspäevale pühendatud korvpalliturniir, kus osalesid TPI õppejõudude meeskond «Kapa», komsomolikomitee, «Noorte Hääle» ja ELKNÜ Keskkomitee meeskonnad. Tänavu jäi turniir ära. Spordisektor on hoolitsenud komitee liikmete tervise eest suusalaagri organiseerimisega. Spordialast arvestust peetakse teaduskonniti.

Sellega Urmas Hiire lõpetas. Järgnesid sõnavõtud ja tervitused.

MEIE KOMSOMOLIJUHID

KAIE NIGLAS, ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitja õppetöö alal. Sünd. 21. aprillil 1957. Lõpetanud Tallinna 47. Keskkooli, 1980. a. TPI informatsioonitöötlemise eriala. TPI-s õppimise ajal oli rühmavanem ja ÜTÜ andmetöötluse ringi juhataja. Esimene kokkupuude komsomolitööga oli eelmisel õppeaastal majandusteaduskonna komsomolibüroos. NLKP liige 1980. aastast. Vallaline.

EDUARD SAUL, ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitja ideoloogiatöö alal. Sünd. 15. nov. 1958. Lõpetanud Tallinna 21. Keskkooli 1977. Komsomolitööd alustas klassi komsorgina. Õpib TPI-s tööstuselektroonika erialal V kursusel. Esimesest kursusest alates rühma komsorg. NLKP liikmekandidaat 1981. aastast. Abielus.

URMAS HIIRE, ELKNÜ TPI Komitee sekretär. Sünd. 5. märtsil 1958. Lõpetanud Tallinna 7. Keskkooli 1976, TPI automaatika ja telemehaanika erialal 1981. Komsomolitööd TPI-s alustas 1979. a. teaduskonna sekretärina. NLKP liige 1981. aastast. Vallaline.

ENN VAHER, ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitja EÜE ja töökasvatuse alal. Sünd. 12. märtsil 1960. Lõpetanud Viljandi I Keskkooli 1978, olnud koolis komsomolisekretäri asetäitja. Õpib TPI-s IV kursusel tööstus- ja tsiviilehitust. On rühmavanem, II—IV kursuseni olnud ka teaduskonna komsomolisekretär. NLKP liikmekandidaat 1981. aastast. Abielus, perekonnas tütar.

SILVA PÕRKON, ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitja organisatsioonilise töö alal. Sünd. 18. detsembril 1954. Pärast Kadrina Keskkooli on lõpetanud kergetööstustehnikumi. Õpib TPI õhtuse osakonna viimasel kursusel tööstuse planeerimist. 1975.—1980. aastani töötas meie komsomolikomitees arvestussektori juhatajana. Vallaline.

* SÕNAVÕTUD ja TERVITUSED *

Esimene sõnavõtt oli komsomolikomitee sekretäri asetäitjalt õppetöö alal TEODOR LUTŠKOVSKILT. Ta rääkis sellest, milline peaks olema õpperühma aktiivi osa õppetöö tulemuste parendamises. Oluline tingimus edukaks õppimiseks on terve mikrokliima õpperühmas. Kuidas seda saavutada? Kõigepealt tuleb üle saada koolipoisimentaliteedist. Instituudi lõpetamisel hinnatakse ikka head spetsialisti, mitte aga inimest, kes ilma õppimata sundis õppejõude matriklisse eksamihindeid sisse kirjutama. Tuleks maksimaalselt kasutada ka I kursusel õpetatavat sissejuhatust erialasse. Palju abi on kateedri noortelt õppejõududelt — pole vist paremat eeskuju kooli lõpetanud äsjasele tudengile kui temast mitte palju vanem spetsialist.

Peaks ka hea seisma selle eest, et rebaste õhtu ei jääks ainsaks kokkupuuteks ühe eriala eri kursuste vahel. Paljud kateedrid korraldavad erialapäevi; üliõpilastes peab olema nii palju erialapatriotismi, et nad ei otsiks ettekäändeid nendelt päevadelt puudumiseks.

Nüüd aga negatiivsetest eeskujudest. Põhjendatult soovitatakse välja vahetada komsorge, kes õppimisega toime ei tule. Kui selline komsorg on muidu heade organisaatorivõimetega, siis süveneb rühmas just selline koolipoisilik suhtumine — näe, kui halvasti õpib, aga sellegipoolest on rühmas number üks. Ega keegi soovitagi, et rühmakolmikuks oleksid kolm kõige edukamat üliõpilast. Piisab sellest, et kolmik ei oleks õppetöös halvem kui rühma keskmised. Väga hea oleks, kui nad seisaksid õpperühma eesotsas ka õpingutes. Nii et igas õpperühmas tuleks mõelda tegelike ja formaalsete liidrite üle.

Järgmisena rääkis **NATALJA KONDRATJEVA, KA-57 komsorg,** oma õppegrupist.

Edasi said sõna meie konverentsile tulnud teiste kõrgkoolide komsomoli esindajad. **TRÜ IV kursuse füüsik, rahvusvaheliste suhete ringi president ALAR MAAREND** soovis muuhulgas, et eri kõrgkoolide vahelised sidemed tugevneksid ka väljaspool EÜE-t, ja soovis TPI uuele komiteele jaksu kõikide probleemide lahendamiseks. **TPedI komsomolisekretär RAIMO KÄGU** ütles, et ta ei pea kõrgkoolidevahelisi suhteid nõrgaks. Saab ju omavahel kokku komsomoliaktiiv mitmesugustel seminaridel, regulaarsed on spordivõistlused — juba aastaid käib kõrgkoolide vaheline spartakiaad. Pealegi on alati olnud koordineerimatuid suhteid õppegruppide vahel. TPI ja TPedI vahel püütakse arendada tihedamat läbikäimist ka teaduskonniti. Millest puudu jääb, see ongi koordineeritus. **TRK komsomolisekretär RIHO RÕÕMUS** nentis, et eelmises üliõpilaste soovisaates «Soovid, soovid . . .» ei rääkinud ükski kõrgkool oma suhetest TRK-ga. Valitavalt TPI komiteelt lootis ta suhete arendamist, sest ollakse ju naaberkoolid.

Energeetikateaduskonna komsomolisekretär HELMUTH VEILER kõneles oma teaduskonna rõõmudest-muredest, põhiliselt just viimastest: ühiselamutest («Olen täiesti nõus Mati Luukasega, kes TRÜ komsomolikonverentsil ütles, et ühiselamunõukogu peab tegema seda, mida kodu on tegemata jätnud»), ÜPP-st («On mõned kõlava nimetusega ametid nagu raamatulevitaja, ajakirjanduse levitaja, Punase Risti organisaator, aga kui palju seal tööd taga on?»), õppetööst («Oleme oma protsendiga viimaste hulgas. Minu meelest aga ei peaks hinnatama mitte üksnes protsenti, vaid edasiminekut teatud ajavahemiku jooksul. Suurimat efekti annab rühma printsipiaalne suhtumine oma loodritesse. Diplomilt ei ole välja lugeda, kui lähedalt keegi latti puudutas — mõtlen väljalangevust.»). H. Veiler tegi ettepaneku jagada energeetikateaduskonna komsomolibüroo kaheks, sest teaduskond on mitmes majas nii laiali pillatud, et on raske komsomolitööd ühe bürooga hästi läbi viia.

Ühiselamusektori juhataja SAVO URKE kõneles meie ühiskodudest. Ühiselamu elu mõjutas aruandeperioodi alguses olümpia lähenemine. Majad said sellise sisustuse, mida pole nähtud ühiselamute ajaloo algusest peale. Tehti ka põhjalik remont. Majanõukogude töö paremaks korraldamiseks on Viitnal peetud kaks seminari, loodud on majanõukogude esimeeste komisjon.

Järgneb 4. lk.

PRESS·TPI

Argi-õhtu

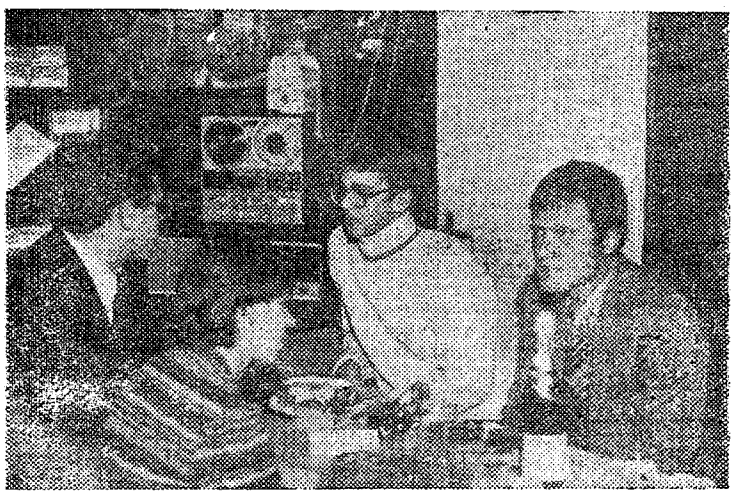

◆ Ülemisel pildil paremal pressiklubi esipresident **Kirill Teiter**, vasakul klubi praegune eestvedaja **Toomas Rihvk**, alumisel pildil vasakul venekeelse pressiklubi president **Sergei Preis**. Sõnajärg on pildil ülal toimetaja **Hille Karmi** käes.
Sven Arbeti pildid.

Pressiklubi tegi kokkuvõtteid kümnest tööaastast. Meid õnnitlesid komsomolikomitee ja üliõpilasklubi. Täname. Jätkame koostööd. Loomulikult istusid meie kõrval sõsarlehtede «TRÜ» ja «PA» esindajad. Koosüritused hakkavad heaks traditsiooniks saama.

Klubi loomise teemal filosofeeris esipresident Kirill Teiter: «Üritustele ei joosta tormi, ei jagata pileteid, aga sinna ei pääse ka igaüks.» Kümne aasta vältel on klubis osalenud kolmveerandsada inimest. Omamoodi seltskond. Vaheaegadel ja isegi loengutel paneme paberile mõtteid oma koolist. Väike toimetusetuba elab pulbitsevat elu. Kellelegi meist pole eesmärgiks ajakirjanikuks saamine, ehkki tipp haridusega žurnaliste töötab siin-seal kümmekond. Tuult tiibadesse otsisid nad meie klubist.

Igas klubis on tõuse ja mõõnu. Tänaseni meenutatakse teatava hardusega Tarmo Veeri presidendiaega: «...oli lihtne ja tore olla. Saime end välja elada. Mõningal määral neutraliseerisime ümbritsevat tavalisust.»

Meenutuseks mitteteadjaile. Meie presidendid, kellest räägime legende: Kirill Teiter 1971—73, Neeme Vellend 1974—1975, Kalju Vaikjärv 1975—77, Meelis Pääro 1977—79, Tarmo Veer 1979—80, Rainer Gornischeff 1980—81.

Praegune pressiklubi on hoolega lehti täis kirjutanud. Arendatakse seltsielu. Kollektiiv on noor. Momendi tublimad: Anneli Kuus KM-51, Arne Tae MP-91, Raivo Linnas MM-33, Erki Urva TM-71, Endel Sarapuu KO-51, Marina Järveläinen TL-31, Urmas Piir TE-11 jt. Aktiivselt tegutseb venekeelne pressiklubi Sergei Preisi presidendikäe all.

Loodame, et paremad lood on veel kirjutamata. Sulg roostе, pressiklubilased!

Pressiklubi 7. president
TOOMAS RIHVK

KOMSOMOLIKOMITEES

30. novembril

*** Toodi välja ELKNÜ TPI organisatsiooni XXIV aruandevalimiskonverentsi puudused ja plussid. Suurt abi konverentsi läbiviimiseks osutasid Silva Porkon ja Tõnu Radik. Aitäh!**

*** Peeti komitee liikmete detsembri alguses toimuva seminarlaagri plaane.**

*** Õpperühmade aastakontrolli lehtede esitamisega hilinemise eest tehti noomitus ehitusteaduskonna komsomolibüroo endisele sekretärile Enn Vaherile (EE-71) ja mehaanikateaduskonna sekretärile Ülari Tuisulele (MA-52). M-teaduskonnas on ikka veel kaks maksuvõlglast: õpperühmad MA-71 ja MA-91.**

*** NB! Tudengid, kes on huviatud tööst välis- või interrühmas (ka funktsionäärina), teatagu sellest kas Enn Vaherie, sekretäri asetäitjale EÜE ja töökasvatuse alal, või Toomas Annusele, EÜE sektori juhatajale.**

RSK

Neljapäeval, 26. novembril toimus rahvusvaheliste suhete klubis tähtis sündmus. Ametikohuseid asus täitma noor energiline president REIN OKAS õpperühmast TP-11.

Paar viimast aastat on klubi tegutsenud veidi loiult. Omajagu süüd selles oli endistel presidentidel, kelle ühiskondlik koormus liiga suur. Klubi praegune juht on I kursusel.

Korrastamist ootab klubi arhiiv. Uut redaktsiooni vajab põhikiri. Elluviimist nõuab liikme- ja liikmekandidaadi staatuut. Nõrgad on sidemed TPI komsomolikomitee ja üliõpilasklubiga. Ürituste nimistut tuleks laiendada — seni vaid töökoosolekud. Klubi aktiiville toetudes saab parendada reklaami. Pole reaalne, et viiest tuhandest päevase osakonna üliõpilasest tunneb pollitika vastu huvi vaid kümme—kakskümmend inimest. Üksnes kõmulisemad päevateemad on kuulama toonud kolmkümmend tudengit.

Klubi juhendaja Herbert Vainu käe all saab mõnd probleemi põhjalikumalt lahti mõtestada. Aastaid on edukalt osaletud ÜTÜ konverentsides. Soovijaile on organiseeritud esinemisvõimalus rahvusvaheliste suhete lektorina.

Tihedad kontaktid on vaja sisse seada TRÜ rahvusvaheliste suhete ringiga. Neilt on palju õppida.

REIN KIVI

UUS PRESIDENT

„ATHEOS"

Statistika ütleb, et eestlased olla kõige vähem ebausklik rahvas maailmas. Selle kinnitusena kogunes grupp purupaganaid 1981. Issanda aastal 11. kuu 13. päeval, reedel, 19.13 tudengilossi oma klubi «Atheos» õhtule.

Et oma ideelist vastast veelgi paremini tundma õppida ja edasise tegevuse võimalusi hinnata, tutvuti asjatundjate juuresolekul mitmete ebauskude ning tähtede seisuga.

Ära hoidmaks klubi ridade hõrenemist oli õhtulistele loodud meeldiv võimalus baaris ja tantsupõrandal veenduda uskmatu eluviisi eelistes.

Õhtu loeti igati kordaläinuks. Ehk soovid sinagi osa võtta «Atheose» tööst? Filosoofia kateeder asub III-206.

URMAS PIIR
TE-11

Psühholoogid kinnitavad, et SINUST ENDAST OLENEB KÕIK

Enesekasvatusalast kirjandust vahendab Teadusliku Raamatukogu kõrgkooli infogrupi vaneminsener LUULE TEEVER.

ARENDAME OMA VÕIMEID

Inimene peab igakülgselt arendama oma võimeid igakülgse praktilise tegevuse teel.
F. Engels.

N. Tšernõševski kirjutas: «Kolm omadust: laialdased teadmised, mõtlemise harjumus ja tunnete õilsus on hädavajalikud selleks, et inimene oleks haritud sõna otseses mõttes. Kel on vähe teadmisi, see on võhik; kes pole harjunud mõtlema, see on toores ja nürimeelne; kel pole õilsaid tundeid, see on halb inimene».

Vaimsed võimed on isiksuse omadused, mis aitavad suhteliselt kergesti ja edukalt teadmisi omandada. Mida tuleks oma võimete arendamiseks teha?

*** Aratada teadmishimu. Selleta töötab aju loiult ja väheproduktiivselt. Nüüdisaja suure matemaatiku ja küberneetiku John von Neumanni sensatsiooniline avastus kinnitab, et inimaju võib põhimõtteliselt mahutada ligikaudu 10^{20} informatsiooniüksust. Üldarusaadavalt tähendab see, et igaüks meist võib meeles pidada kogu info, mis sisaldub V. I. Lenini nimelise Riikliku Raamatukogu miljonites köidetes.**

*** Laiendada silmaringi.**

*** Süvendada teadmisi.**

*** Arendada mõtlemise paindlikkust.**

*** Õppida mõtlema iseseisvalt ja kriitiliselt, omandada üldistamisoskus.**

Kuid tuleb möönda, et teadmiste omandamise edukus ei sõltu ainult võimetest, vaid ka suhtumisest ja tööarmastusest. Elu on näidanud, et pealiskaudsetest «võimekatest» ei saa kunagi tõelisi teadlasi ega oma ala meistreid.

Kuidas teadmisi täiendada? Esimesi nõudeid on: käia silmad lahti. Suud võib enamasti kinni hoida, sest esitades arusaamatuna tunduva asja kohta küsimuse, jätame aju tukkuma. Fridtjof Nansen on öelnud: «Usaldage alati oma silmi ja hoidke nad lahti. Enda omandatud tõde, olgu see kui tahes puudulik, väärib kümmet teistelt kuuldud tõde, peale oma teadmiste laiendamise olete parandanud ka oma silmade õigesti tarvitamise võimet.»

*** Hoidke ja tugevdage oma aju. See nõuab tähelepanu, hoolt... ja oskust. Enamik meist aga talitab metsiasena: kaua ei koorma aju üldse, seejärel aga tekitame häireolukorra — eksamiteks valmistumine, kursusetöö lõpetamine või plaanilise teadustöö tegemine uneajast. Meie aju päästab üksnes tohutu vastupidavusvaru.**

*** Valjastage oma mõistus. Kujutlege: te istute laua taha, et seinalehte sõnumit kirjutada. Võtsite ette paberilehe — kõik teie tähelepanuväärsed mõtted olid laialt jookseud otsekui vallatud lapsed. Hea küll, homme... Aga homme kordub seesama.**

Mõistuse jõudu võrreldakse veevoolu või päikeseklirgusega. Kui aeglaselt voolav jõgi tõkestatakse tammiga, muutub see võimsaks ja sügavaveeliseks. Kui suurendusklaasi fookusesse koondada hajali päikeseklired, muutuvad need kitsaks süütavaks kiirtekimbuks. Mõistuse tammiks, tema suurendusklaasiks on võime keskenduda. Kauase keskendumisvõimega paistis silma Thomas Edison, kes kinkis inimkonnale fonograafi, grammofoni ja magnetofoni.

*** Igas asjas on vaja süsteemi. See ei ole pedantsus. Asjata ei öelda: «Tark õpib võõrastest vigadest, rumal — enda omadest. Süsteem võimaldab «automatiseerida teisejärgulist», avab ühe või teise tööoperatsiooni «saladuse».**

*** Kasvatage tahtejõudu, põhivahendit võitluses iseenda eest. Tahtejõulised inimesed on keskpäraste võimete puhulgi sageli palju saavutanud, tahtejõetud talendid tavaliselt aga mitte midagi.**

SAA TÕELISEKS SÕBRAKS.

Igaühel on vajadus olla austatud ja armastatud. Oskus inimeste seas elada, omada sõpru ja tuttavaid, sõltub eranditult kasvatusest ja enesekasvatusest. Sangviinikul õnnestub suhtlemine kergemini, melanhoolikul raskemini. Just enesekasvatus aitab üle saada isiksuse sünnipärasest inertsusest.

Heaks seltsimeheks võib saada igaüks. Seltsimehelikud suhted põhinevad huvide ühtsusel ja avalduvad vastastikuses abistamises, solidaarsuses, lugupidamises ja usalduses. Suhtlemise kõrgeim aste on sõprus. Tõeliseks sõbraks saab see, kes on lähedane vaadetelt ja huvidelt, kes on sümpaatne. Ustavad ja truud sõbrad on tõeline õnn.

Kuidas sõpra leida? Kas teda tuleb ise otsida? Need küsimused huvitavad paljusid noori. Jäädes printsipiaalseks, tuleb osata andestada sõbrale mõningad tema väikesed puudused ja vead. Vastastikuse nõudlikkuseni jõudmine pole sõpruses kerge.

Kas oskate sõpru valida? Kas see õnnestub teil kergesti? Proovigem mängida. Tõsi, see mäng on vaid nali. Kuid igas naljas on osake tõtt.

Allpool on loetletud rida omadusi, mis võiksid olla teie sõpradel. Leidke nende seast kaks, mida hindate kõige kõrgemalt: 1) siirus, 2) truudus, 3) leidlikkus, 4) ilu, 5) tagasihoidlikkus, 6) huvitavus, 7) tarkus.

Arvutage enaale punkte vastavalt numbritele: 1) — 25 punkti, 2) — 20, 3) — 10, 4) — 6, 5) — 15, 6) — 5, 7) — 8 punkti.

2. ülesanne. Vastake küsimustele. (Sulgudes antud punktide arv; esimene — «jah», teine — «ei».).

1. Kas sõber on sind kunagi alt vedanud? (5, 15)

2. Kas pead end heaks inimeste tundjaks? (20, 2)

Arne Tae joonistused.

3. Kas sulle meeldib reisida? (4, 12)

4. Kas sulle meeldib teiste seas viibida? (15, 8)

5. Kas sa tunned kõiki oma maja elanikke? (12, 6)

Kas sa pead järgmisi väiteid õigeteks:

6. Loomad on inimese parimad sõbrad. (5, 15)

7. Hädas jätab sind ka sõber maha. (3, 12)

8. Sõprus ei ole tulutoov. (1, 20)

9. Sõpradelt ei maksa palju nõuda. (20, 6)

10. Mida rohkem sõpru, seda parem. (5, 10)

Punktide summa ei ületa 140 — te ei leia kergesti sõpru. Sugugi mitte sellepärast, et te ei suudaks olla heaks kaaslaseks, vaid te lihtsalt ei usu, et võite kohata head sõpra. Uskuge inimesi!

141 kuni 180 — tunnete hästi inimesi ja oskate võita nende sõprust. Teil on sõpru, kellele võite loota, tele ise ei vea sõpru kunagi alt.

181 ja enam. Sõbrad ei ole teie jaoks probleem. Teil on neid nii palju, et raske kokku lugedagi. Leiate neid ilma vaevata. Kuid tõenäoliselt petate neid kiiresti ja kaotate nad kergelt.

Sõpruse suhteliselt keerukamaks vormiks on noormeeste ja neidude omavaheline sõprus. Arusaamatused hakkavad tekkima siis, kui sõpruse all hakatakse mõistma armastust. Tasuks meeles pidada Antoine de Saint-Exupery sõnu selle kohta, et armastada ei tähenda mitte teineteisele otsa vaadata, vaid vaadata üheskoos ja ühes suunas. A. Makarenko kirjutas, et noormees ei hakka kunagi armastama oma pruuti ja naist, kui ta pole armastanud oma vanemaid ja sõpru.

Seega juhinduge oma suhtlemises järgmisest kõlbelisest sõnastikust:

*** Tõeline viisakus seisneb heatahtlikus suhtumises inimestesse. (J. J. Rousseau).**

*** Inimese sisemaailma headus on päike. (V. Hugo).**

*** Mida targem ja parem on inimene, seda enam märkab ta inimestes head. (B. Pascal).**

*** Selleks, et hinnata mingit omadust, peab endal olema mingi osa sellest. (W. Shakespeare).**

*** Miski pole meile nii odav ega nii kallilt hinnatav kui viisakus. (M. Cervantes).**

Akad. PAUL KOGERMAN

90 AASTAT SÜNNIST

Meie instituudi nõukogu saali esmakordselt siseneja pilk jääb kahtlemata peatuma instituudi rektorite portreedel. Esimene neist kuulub praeguse TPI eelkäija, Tallinna Tehnikaülikooli esimesele rektorile akadeemik Paul Kogermanile.

Paul-Nikolai Kogerman sündis 5. detsembril 1891 Tallinnas gaasivabriku töölise perekonnas. Tallinnas lõpetas ta 4-klassilise linnakooli, seejärel asus Raasikule külakooliõpetajaks. Paralleelselt andis ta 1913. a. Tallinnas Aleksandri gümnaasiumis eksternina lõpueksamid, sai küpsustunnistuse ja astus Tartu Ülikooli füüsika-matemaatikateaduskonda.

Pärast ülikooli lõpetamist töötas P. Kogerman lühikest aega füüsika ja keemia õpetajana Tallinnas ning seejärel Tallinna Keemilis-bioloogilise Laboratooriumi juhataja abina. 1919. aastal komandeeriti P. Kogerman Tartu Ülikooli stipendiaadina Inglismaale, kus temast sai Londoni Riikliku Teaduse ja Tehnoloogia Kolledži üliõpilane-uurija. 1922. a. kaitses ta Londoni Ülikooli juures magistriväitekirja.

Pedagoogilisel ametiredelil Tartu Ülikoolis alustas P. Kogerman dotsendina, 1923. a. valiti ta orgaanilise keemia erakorraliseks ning 1925. aastal korraliseks professoriks. Samal aastal organiseeris prof. P. Kogerman ülikooli juures õlikivide uurimise laboratooriumi. Oma uurimisteemalt oli see labor ainulaadne maailmas ja töötas kuni 1951. aastani, alates 1936. aastast Tallinna Tehnikaülikooli ja selle järglase TPI juures.

Enesetäiendamise huvides töötas prof. P. Kogerman aastail 1926—1928 Zürichi Föderaalses Polütehnilises Instituudis ja USA-s Harwardi Ülikoolis. Sellest perioodist pärineb ka üks prof. P. Kogermani tähtsamaid saavutusi orgaanilise sünteesi alal, nimelt 1,4 pentadieeni sünteesimeetodi avastamine.

Uurimusi küllastumata ühendite alal õnnestus prof. P. Kogermanil jätkata 1933. a. sügisel Zürichis Nobeli preemia laureaadi prof. A. Ružicki orgaanilise keemia laboris. Uurimistööde resultaadina vormistatud doktoridissertatsiooni 2,3 dimetüülbutadieeni polümerisatsiooni- ja liitumisreaktsioonide alal kaitses P. Kogerman 1934. a. Zürichis.

Kui 1936. aastal asutati Tallinna Tehnikainstituut, sai P. Kogermanist selle esimene rektor.

Pärast kodanluse kukutamist asus prof. P. Kogerman uuesti tööle Tallinna Tehnikaülikooli orgaanilise keemia korralise professorina, veidi hiljem sai temast orgaanilise keemia kateedri juhataja.

Suure Isamaasõja aastail viibis prof. P. Kogerman Sverdlovski oblastis. 1945. a. asus prof. P. Kogerman uuesti tööle TPI-sse, kus töötas kateedrijuhatajana ja õlikivide uurimise laboratooriumi teadusliku juhendajana surmani.

Kui 1946. aastal asutati Eesti NSV Teaduste Akadeemia, sai üheks akadeemikuks professor P. Kogerman. Tema juhtida jäi ka 1947. aastal ENSV TA liinis asutatud Keemia Instituut.

Põlevkivi kerogeeni koostise ja põlevkivi termilise lagunemise ning küllastumata ühenditega seotud probleemidele lisandusid P. Kogermani huvidesse sõjajärgsetel aastatel veel põlevkivi geneesi alased probleemid.

Prof. P. Kogerman oli rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud teadlane, olles juhtivatel kohtadel paljudes organisatsioonides ja seltsides.

Tunnustusena prof. P. Kogermani teenete eest teadustöös ja rahvusvaheliste sidemete loomisel oli ta autasustatud mitmete kodu- ning välismaiste teenete- ja aumärkidega.

Teaduse ajalukku on akadeemik P. Kogerman läinud kõigepealt kui põlevkivikeemia rajaja. Tema initsiatiivil alustatud uurimusi kerogeeni struktuuri ja põlevkiviõli koostise alal on hiljem nii sügavuti kui ka laiuti täiendanud TPI, ENSV TA Keemia Instituudi, Põlevkivi Instituudi ja mõnede teiste uurimisasutuste teadlased. Praeguseks on eesti põlevkivi kujunenud maailmas rohkesti esinevate põlevkivide seas kõige paremini uurituks.

Paljude aastate jooksul oli prof. P. Kogerman meil kõige autoriteetsemaks lektoriks orgaanilise keemia alal. Enamik meie praegusi tuntud vanema põlvkonna keemikuid võivad end nii või teisiti lugeda professor P. Kogermani õpilasteks, tema koolkonda kuuluvaiks teadlasteks.

Akadeemik Paul Kogerman suri 27. juulil 1951. Tema viimne puhkepaik on Tallinna Metsakalmistul.

Orgaanilise keemia kateedri dots. HARALD SILLAND

Armastuskiri MARET MIKKALILE

Kallis Maret!

Ehkki armastuskirjad, pealegi veel avalikud, pole nüüdisajal üldse moes, tahaksin Teile kuidagi oma tundeid ning ühtlasi ka kõikide Teie meeskolleegide tundeid avaldada. Ma ei tea küll, kuidas Te sellisesse armastusavaldusse suhtute, kuid otsustasin teha seda avalikult. Siis võtate vast Teiegi seda mitte minu järjekordse paradoksina, vaid ehk veidi katõsiselt. Pealegi on niisuguseks tunneteavalduseks ka ajend — Teie juubel.

Ma usun, et olete õnnelik inimene. On ju Teie elu läinud — vähemalt väliselt — igati ladusalt. Te olete sündinud ja kasvanud haritlase perekonnas, õppinud kuulsas Tartu ülikoolis ning omandanud seal ka esimesed iseseisva töö kogemused. Ja edasi olete nüüd juba tervelt 23 aastat töötanud Tallinna Polütehnilises Instituudis, olete siin — ikka ühes kateedris — läbi teinud kogu tõusuametiredelil. Olete olnud loenguassistent, assistent, vanemõpetaja, nüüd dotsent. Siin olete kaitsnud väitekirja, kirjutanud teadusartiklid ja metoodikatööd. Teil on tore perekond, huvitav töö ja, loodan, mitte kõige hullemad kolleegid. Teid armastatakse perekonnas abikaasa ja emana. Üliõpilased hindavad Teid hea pedagoogina. Teie loenguid iseloomustab loogiliselt edasiantud sisu, selge ja lakooniline esitusviis, Teie praktikume — töö sisulise külje avamine, distsipliinnõudlikkus ja järjekindlus. Nendes avalduvad eelkõige Teie hea pedagoogiline vaist, kuid ka inimlik taktitunne.

Meie, Teie kolleegid, hindame Teid mitte üksnes laialdaste teadmiste ja pedagoogimeisterlikkuse, ka mitte ainult muude tööalaste omaduste — asjalikkuse, täpsuse, korrektsuse ja rahulikkuse — poolest. Arvan, et veel enam hinnatakse Teid Teie naiselike omaduste poolest. Te olete leebe ja kannatlik. Ükskõik kui vastuoluline poleks ka olukord, olete inimlikult mõistev ja emalikult hell. Ja muidugi olete naiselikult sarmikas, just selliselt sarmikas, mis kutsub esile kõikide Teie meeskolleegide püsiva, vast ka veidi nukravõitu kiindumuse Teisse. Ehkki Teil puudub kalduvus väliseks koketeerimiseks, arvan, et olete seda kiindumust ehk ikka märganud.

Küllap olete meid, oma meeskolleege, ehk veidi paremakski teinud. On ju nii, et tahaksime vahel elus öelda kalgima sõna kui tarvis, talitada liiga jäigalt ja mõtlematult. Teie juuresolekul oleme mõnigi kord suutnud end pidurdada. Ja, nagu hiljem isegi mõistame, on see ikka ja alati õige olnud.

Lubage, kallis Maret, soovida Teile õnne Teie juubeli puhul! Jätkugu Teil ka edaspidi nõudlikkust ja kannatlikkust, täpsust ja leebust, asjalikkust ja hellust, sest kõik me austame ja armastame Teid just sellisena.

Ja uskuge: ega see jutt paljas juubeliaegne sõnakõlks polegi, selles on tõsist armastust ka sees!

Kolleegide nimel alati Teid austav ja armastav
LEEVI MÖLDER

* SÕNAVÕTUD ja TERVITUSED *

Algus 2. lk.

Peaaegu aruandeperioodi lõpuni TPI komsomolielu juhtinud **RAIVO VIHVELINI** sõnavõtt puudutas EÜE-t. Ta väitis, et malevlaste plaan, mida on reaalne TPI-l täita, on 800. See on praktikavabade ja EÜE-sse minna soovivate üliõpilaste arv suvel. Nõutakse aga 950. Selle täitmiseks tuleb tudengid praktikalt maha võtta ja malevasse saata. Komsomolikomitee ja instituudi administratsioon ei pea seda suunda õigeks ja Keskstaabilt taotletakse TPI arvulise malevaplaani vähendamist.

Peaks leidma võimaluse ka tütarlaste rühmade loomiseks. Suvemalevas tüdrukute rühmad end õigustasid («Kiir», «Olümpia»), miks ei peaks nad õnnestuma ka EÜE-s? Ja veel — kas on mõtet tegelda nende objektidega, kus malevlaste vastu praktiliselt mingit huvi ei ilmutata, näiteks Kohtla-Järve Ehitustrust? Raske ja tähtis objekt, algul lubajaid palju: organisatsiooniliselt kõik korras; kuid kui tudengid kohal, pole tööd ega midagi.

Suuremaid võimalusi peaks leiduma ka vene õppekeelega rühmadele — tänavu tekkis näiteks Karjalas väga tore tudengikollektiiv.

Õppeprorektor dotsent VALDEK MIKKAL ütles, et meie komsomolil on, mida meenutada. Hea algatus, kombainerid, on pälvinud valitsuse tähelepanu ja see laieneb ka teistele kõrgkoolidele. Instituudi juhtkonna nimel tänas dots. Mikkal neid 1200 üliõpilast, kes aitasid läbi viia XX olümpiamängude purjeregatti Tallinnas ja osalesid kultuuriprogrammis Moskvaski. Instituuti saabus selle eest suur hulk tänukirju, ja ei ühtki kaebust.

PAUL SAAR rääkis leninlikust arvestusest ja ÜPP-st. Ta täpsustas nende vahekorda: ÜPP on leninliku arvestuse üks osa, kogu leninlik arvestus on aga kõik see, mida tudeng kõrgkooli ajal teeb. Vastavad arvestusraamatud ei ole tühine formaalsus. Kogu selle tudengi meelest bürokraatia eesmärgiks on luua teaduskonna ja instituudi juhtkonnale ülevaade sellest, mida üliõpilane 4—5 aasta jooksul üldse teinud on. Ja kui lõpuks läheb suunamiseks, on selle raamatu alusel kerge teha pingerida.

Mandaatkomisjoni aruande luges ette **komsomolikomitee sekretäri asetäitja organisatsioonilise töö alal SILVA PORKON.** Konverentsi esindusnorm oli 1:10, kokku valiti 486 delegaati. Registreerus 431, põhjusega puudus 28, ei võtnud osa 55.

Ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetaja HILLE KARM rääkis üliõpilastest — lehe kaasautoritest ja kommunistliku noore kohusetundest. Ta tutvustas ka väikest, maksimum 25-liikmelist pressiklubi, kes põhiliselt koondabki enda ümber kirjutavaid tudengeid ja mitmeid noori spetsialiste. «Tahaksin siiski rõhutada seda üht sõna, mis seisab lehe pea all: TP on ka komsomoli häälekandja. Järelikult on see igale kommunistlikule noorele just selline koht, mis võimaldab arendada oma väljendusoskust; on üks võimalus end teostada, harjutada sõnade rittaseadmist. On ju mõnelgi pool selle üle palju vaieldud, kas on seda tehnikakõrgkoolis üldse vaja, ja ikka jõutud ühese järelduseni: ka tulevane tootmiskomandör peab oskama end sõnade kaudu, ka kirjutatud sõnade kaudu, arusaadavaks teha.» Kahjuks ei pea kõik komsomoliaktivistidki öeldut enda kohta käivaks, mis siis veel lihttudengist rääkida. Kuidas muidu seletada seda, et teaduskonna komsomolijuht kehitab toimetuses lihtsalt õlgu, või kirjutada lubanud kommunistlik noor lihtsalt kaob ära? Ja midagi ei juhtu, leht ju ilmub.

«Oleme aastaid püüdnud komsomolibüroode abil ellu viia teaduskondade pressisekretäride süsteemi. See pole õnnestunud, ja ütlen otse välja, miks: büroode abi, aga eelkõige huvitatus asjast on olnud väga väike... Kas tõesti lõpetamata kõrgharidusega inimeste hulgas ei leidu mitte kedagi, kes oleks võimeline kirjutama lehekülge informatsioonilise sisuga artiklit?» Selleks aga, et lugeda head ja huvitavat oma üliõpilasajalehte, nagu me kõik seda tahame, tuleb seda ikkagi ise teha.

Sõnavõtud lõpetas **ELKNÜ Keskkomitee sekretär ANDRES RAA,** kes juhtis TPI komsomoli tähelepanu nende inimeste kogemuste propageerimisele, kes on õnnestunult ühendanud õppe- ja ühiskonnatöö, ja märkis, et neid on vaja enam esile tõsta. Ka leidis ta, et on tõsiselt tarvis tegelda noorte vaba aja sisustamisega. A. Raa andis üle ÜLKNÜ Keskkomitee aukirja Raivo Vihvelinile ning ELKNÜ Keskkomitee aukirjad Enn Vaherile, Asta Aunisele, Helmuth Veilerile.

Aasta 1952. Mehaanikateaduskonna elektrijaamade, -süsteemide ja -võrkude eriala kolm üliõpilast konsultatsioonil prof. A. Humala juures (pildil paremalt teine).

Vasakult paremale: L. Einer, praegu dotsent, tehnikakandidaat, TPI automaatika kateedri juhataja; L. Landberg, praegu põlevkivibasseini kõrgepingevõrkude Rakvere võrgurajooni juhataja; R. Pakkas, praegu dotsent, tehnikakandidaat, TPI füüsika kateedri juhataja, viibinud õppe- ja teadustööl kahel aastal Indias ja Egiptuses.

Dots. NIKOLAI ROŽANOV,
mehaanikateaduskonna prodekaan aastail 1951—1954,
TPI ajaloo komisjoni liige.

TPI AJALOOST

«TALLINNA POLÜTEHNIK»
«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükikoda «Ühisela», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, ректората, комитета ЖКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Ühisela», Пикк, 40/42.
Toimetuse aadress: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. keone, tuba 204, tel. 537-261.
Адрес редакции: 200026 Таллин, Эхитаяте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 3302
MB-10494
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK